

Megjelen:
hetenkint egyszer, csütörtökön.
A szerkesztő lakása:
„Pestvárosánál” 6-ik szám alatt.

Előfizetési feltételek:
Egész évre 6 ft. | Félévre 3 ft. | Negyed évre 1 ft. 50 kr.

Hirdetések minden nyelven főtételnek a kiadó hivatalban. Kérjük az iktatási díjakat az iktatmányokkal együtt legelőbb szerda reggeli 10 óráig beküldeni, mivel azok különben tekintetbe nem vehetnek.

Hirdetések díjai:
a háromhasábos petitors első hirdetésnél 4 kr., többszörinél 3 kr. Kincstári illeték minden egyes beiratásért 30 kr.
Kiadóhivatal:
Pleitza Fer. Pál könyvnyomdája Nagy-Beeskerekben, hova az előfizetési pénzek és iktatási díjak küldendők.

Utóhangok a nagy-kikindai kerület és Pancsova város Torontálmegyébe való bekebelezése tárgyában.

N.-Beeskerek, 1874. szept. 8.

Az augusztus 31-ik napján megtartott megyei rendkívüli közgyűlésről megjelent e lapok 36-ik számában egy rövid közlés, mely elegendő ugyan arra, hogy az olvasó közönség tájékozassa magát a történet felett egyáltalában, de a tárgy fontossága és a gyűlésen elmondottak érdekessége által vezetve, szólunk igéretünkhöz képest mi is a dologhoz, szólunk pedig hogy felvilágosítsuk az ügy valódi állását, szólunk országos és megyei érdekek szempontjából, szólunk végre, hogy ne látszassunk hallgatásunk által beismerni az ellenünk felhozottakat.

Távol legyen tőlünk azon szándék, mely arra vezethetne, hogy tüzet gerjesztünk ott, a hol azt oltani kell; nincsen kedvünk minden áron tollharcot előidézni, egyeseket sérteni s általában vadaskodni, mert zokon esnék, ha bennünket vádolhatnának az egyenlenség szításával, mások jogainak sérelmével, vagy intoleranciával; — de miglen mint ezt nem akarjuk, azt sem engedhetjük meg, hogy elferdített tényállás és a körülmények bal magyarázása és felfogása által megzavartassék a békés polgárok nyugalma, és kárunkra meghamisitassék a közvélemény.

Úgy véli a 21-es bizottság és a magas kormány, hogy az ország érdeke kívánja, miszerint a vármegyék kikerekítésének, és ez által nemcsak az egyöntetű helyes közigazgatás érdeke el, hanem a törvényhatóságok házi pénztárai között helyreállítsék az arány, ez által pedig könnyítessék a teherviselés.

Midőn ez eszme először megpendített, igen nagy ellenszenvre talált mind azoknál, a kik a megyék történelmi jogainak, tehát a kegyeletnek sérelmét látták benne; az ellenszenv azonban mindinkább enyészni kezdett, és utóljára belátta minden ember, hogy az ellenszenv csak a sértett hiúságnak folyománya, és hogy ki kell békülni a komoly valóságok követeleményével akkor, midőn csak a képeledés követeltetik annak árú, — hogy tehát egyes törvényhatóságok önállóságát fel kell adni az összes polgárok jólétének, és inkább szakítani a vármegyék történelmi multjával és az azzal járó kegyelettel, mint elviselhetlenné tenni a közigazgatás terhét, magát a helyes közigazgatást pedig lehetetleníteni.

A legközelebbi országgyűlési ülés alkalmán fog elővetetni a törvényhatóságok kikerekítését tárgyazó törvényjavaslat, és ezzel kapcsolatosan eldönteni a megyei házipénztárak sorsa, a miknek érdekében történik leginkább ama sarkalatos változtatása az ország térképének.

A belügyminister előbb az illető főispánok és képviselőkkel értekezett az érdemben, most pedig a törvényhatóságokat szólítja fel körrendeletileg az e tekintetbeni nyilatkozatadásra.

Ily felszólítás hozzánk is érkezett, s mert lehetségesnek mondatik a kérdéses ministeri rendeletben a nagy-kikindai kerület és Pancsova városának bekebelezése, azt kérdi tőlünk a minister: „vajjon sértén-e a czélba vett bekebelezés a Torontálmegye érdekeit?”

A most érintett ministeri rendelet tárgyalatott — mint tudjuk — az augusztus 31-ki közgyűlésen, és a megye bizottsága immár nyilatkozott.

A közgyűlésen szólott Trifunác Sándor úr a tárgyhöz, és egy határozati javaslatot adott be, mely a kikindai kerület és Pancsova város bekebelezését ellen van irányozva.

Nem volna kedvünk — mint kezdetben érintettük — polemizálni, tollharcot indítani, Trifunác úr állításait ismételni,

és azokat czáfolni, ha azok csak a bekebelezés pusztá és száraz tényére vonatkoznának, és ha nem foglaltatnék bennük goromba sértés, és merész kihívás; — akkor sem replikáznánk állításaira, ha ezek a szerb nemzet jogainak általunk ez alkalommal elkövetett konkrét sérelmét kitüntették volna; de miután a szóló phrásisai a magyar nemzet és állam elleni gyűlöletet, és Torontálmegye bizottsága elleni sértést és kihívást tartalmazzák, kénytelenek vagyunk szerény megjegyzésünket tenni az általa elmondottakra nézve.

Trifunác úr n.-beeskereki országos képviselő, és itt megválasztott megye bizottsági tag, s mi Trifunác úrtól mint ilyentől elvartuk volna, hogy sikra szálljon szűkebb hazája, Torontál vármegye, érdekeiért. De nem így szólott Trifunác úr, hanem szólott mint buzgó ügyvédje a nagy-kikindai kerületnek és Pancsova városának, és beszélt mint képviselője a sértett szerb nemzetnek.

Meglehet, hogy Trifunác úr meglett bizva némely kikindai és pancsovai bizottsági tag urak részéről, hogy önálló törvényhatósági jogukat megyénk gyűlésén védje, és ez ellen nem lehet kifogásunk, mert ő mint prókator teheti azt; de ha már ügyvédi szerepre vállalkozott, akkor nem tarthatja meg a megyei bizottsági tag szerepét, mert az incompatibilis. A második szerepe jogosságában azonban nagyon kételkedünk, és azt kezeiken tagadjuk.

Mert Trifunác úr tudtukkal nincsen felbuzva az összes szerb nemzet nevében szólani, és ennek érdekében súlyos vádakkal illetni a magyar államot és nemzetet, a megye bizottságát pedig sérteni, mert nincsen kezében a szerb nemzet részéről kiállított meghatalmazása vagy mandátuma. Ő szólhat mint egyes szerb tulajdon nevében, de a szerb nemzet nevében nem léphet fel jogosan, és még kevésbé egy megye gyűlésén, a hol ily fellépésnek helye sincsen.

Ha mindazonáltal Trifunác úr hiszi, hogy joga van felszólalni a szerb nemzet nevében, és ha ő a szerb nemzetet és nem Torontál vármegyét képviseli, akkor ne szóljon a nemzetiségről a megyei gyűlésen, a hol e tárgy nem forog szónyegen, és hol felette dönteni nem is lehet; hanem lépjen fel az országgyűlésen, és ott harcoljon a nemzet jogai mellett, mert az augusztus 31-iki megyei közgyűlés azért hivatott egybe, hogy a bizottság a megye érdekében, és Torontál vármegye összes lakói nevében nyilatkozzék.

Trifunác úr nem gondolta meg mindezeket, hanem szólott a kikindai szerbek kiváltsága mellett, állítván, hogy ezt, mint a szerb nemzet érdemeinek egyedüli oszlopát és maradványát bántani sérteni nem szabad, hogy tehát a bekebelezés mellett nyilatkozni nem lehet.

Kérdezzük mi Trifunác urat: vajjon sértve van-e Torontál vármegye érdeke az által, ha a nagy-kikindai kerület és Pancsova város bekebelezését a törvényhozás által elhatároztatik?

Ismerve Trifunác úr sokoldalú képzettségét és alapos tudományát, megvagyunk győződve, hogy e kérdésre nem felelhet „igen”-nel, mert ha tárgyilagosan veszi az ügyet, nem állíthatja, hogy Torontálmegye lakossága egymaga könnyebben viseli el a közigazgatási terheket, mint három törvényhatóság polgárai együttesen; — és így be kell vallania, hogy a kormány által czélba vett bekebelezés e megye érdekeire nézve **nem lehet káros.**

A belügyminister nem kérdezte a megye bizottságától: „vajjon vágyódik-e a bekebelezés után?” és kívánja-e a két törvényhatóság önállóságának megszüntetését?

hanem nyilatkozatot kért tőlünk arra nézve, „ha hogy a törvényhozás kimondaná a bekebelezést, sértetnék-e ez által Torontálmegye érdekei?” E kérdésre azt felelte a bizottság az augusztus 31-iki közgyűlésből: „hogy a notaláni bekebelezetetés érdekeinkre nézve nem leend káros.” De hogy a testvéri indulatnak és az illemlenek tegyen eleget, azt is nyilatkoztatta ki a bizottság: „hogy a bekebelezés után nem vágyódik, és a két törvényhatóság önállóságának megszüntetését nem kívánja ugyan, de ha azt elhatározzandja a törvényhozás, megfogadjuk ennek akarata előtt.”

Ha a n.-kikindai kerület közgyűlése oda nyilatkozott: „hogy a bekebelezést ellenzi, mert érdekei sértve lennének az által,” jogosan tette azt, mert fel volt szólítva a minister által, hogy érdeke szempontjából nyilatkozzék. De hogy Torontál vármegye határozottan ellenezze a bekebelezést azon perczben, midőn nyilatkozatában kimondja, hogy a bekebelezés, érdekeire nézve nem leend káros; ezt a logikai összefüggést mi nem tudjuk felfogni, helyesen járt tehát el — csekély véleményünk szerint — a torontálmegyei bizottság, midőn Trifunác úr határozati javaslatát el nem fogadta, és midőn a két törvényhatóságnak a kormány által czélba vett bekebelezetetését határozottan nem ellenezte.

Ennyit a ministeri rendelet érdemleges tartalmáról és reá adott megyei válaszlóról.

Áttérünk most a Trifunác úr által a szerb nemzet érdekében elmondott jogok, kiváltságok és érdemekre.

Nem tagadja senki, hogy akkor midőn a hazát főleg pedig e vidéket meg kellett a török járom alul menteni, a a szerb testvérek derekasan és vitézül harcoltak; de az sem tagadható, hogy a magyar nemzet fiai is milliókban hullottak el e honért; azonban a magyar úgy mint a szerb hazáját, tűzhelyét védte csak, és ezzel kötelességét teljesítette, érdemül pedig szabad hazát nyert. Vagy talán nagyobb jutalom egy-egy érdemjel egyes ember mellén, és egy-egy kiváltság egyes vidékek érdekében mint az alkotmányos szabadság egyenlő mérvben édes mindnyájunk számára?

Torontál vármegye területén is laktak szerbek, ezek is harcoltak a honért, de azért nem jut eszükbe külön állást elfoglalni szemben a többi hazai polgárral és még valami kivételes kitüntetés követelni a törvényes jogérvetelen felül.

Midőn még fennállott az urbériség, midőn robot, dézsma és más középkori intézmények által terhelte a nép, akkor a kikindai kerület tíz községe kiváltsággal volt, robotot nem szolgáltatott, dézsmát nem fizetett, s más jobbági kötelességeket nem teljesített. Ha akkor és azon viszonyok között eszibe jutott volna a törvényhozónak eltörölni a kerület kiváltságos jogait, s a kerületet bekebelezeteni, méltán jajdulhatott volna fel a nép, mert szellemileg és anyagilag nagy kárt vallott volna; de jelenleg, midőn ott is csak az a törvény áll fenn, a mely szerint Torontál vármegye kormányoztatik; midőn Torontálmegye magyarja, német, szerb, román, bolgár, szláv és horvát lakója csak úgy nem robotol és dézsmát nem fizet, mint a nagy-kikindai kerület lakója; midőn egy a királyunk, egy a törvényhozásunk, egy a kormányunk, alkotmányunk és jogunk az egy hazában; midőn a megyében lakó szerb ember úgy vallhatja magát szerbnek, mint a kikindai kerületben lakó magyar ember magyarnak és német németnek; midőn Torontál vármegye oly magyarországi törvényhatóság

mint a kikindai kerület: midőn ennek lakója csak úgy viseli a közterheket mint amazé: midőn a nemességi egyes és személyes kiváltságok ép úgy megszűntek azok lenni, mint megszűnt a Jászán kerület, a hajduk, a szeptesi városok és a nagy-kikindai kerület kiváltságos állása, és ennek helyébe lépett az egyenjogú alkotmányos szabadság élvezete; akkor azért jajeszkelni, mert a takarékosság, helyes és pontos közigazgatás és könnyebb teherviselés érdekében két törvényhatóságból egyet akar alkotni a törvényhozó; s akkor azt mondani: „ime leakarják a magyarok rombolni a szerb nemzet érdemoszlopát, a kikindai kerület kiváló privilegiumát!” az gyermekes állítás, helytelen kifakadás, és alaptalan vadaskodás lenne.

Hiszen Torontál vármegye bizottsága és közönsége nem egy törvényen felül álló zsarnoki hatalom, mely az esetben ha bekebelezeték a nagy-kikindai kerület, rabigába szoríthatná az ott lakó népet: hiszen nem jutna a bekebelezés esetében a kerület azon sorsra a melyben részessülni szoktak a fegyverrel legyőzött tartományok; hiszen nem támadta meg Torontálmegye bizottsága a nagy-kikindai kerület törvényhatóságának önállóságát sem a törvényhozás sem a bíróság előtt, nem is tarthatná magát győztesnek a bekebelezés esetében a kerületet pedig legyőzöttnek; nem képzelhetünk tehát a bekebelezés esetére **jogfosztást**, mely fenyegetné a kerület népét.

Pancsova város érdekében elmondott megjegyzése Trifunác urnak, reánk Torontálmegyeiekre nézve merőben **sértők**: mert Trifunác úr azt állítván, hogy Pancsova, politikailag érett, mivel, ipart és kereskedelmet űző legjelentékenyebb alföldi város, azt is állította, hogy az ottani politikai érettség, a mivelttség az ipar és virágzó kereskedelem mind-mind elenyészik a bekebelezés esetében. — Mintha Torontálmegye hatósága és népe oly barbár lenne, hogy vadságában neki ront a mivelt Pancsovának, porrá zuz mindent, feldúlja benne a jót és szépet, és közönséges faluvá alacsonyítja le a jeles várost. Valóban csudálkozunk kell Trifunác uron, hogy szűkebb hazájáról, melyet az országgyűlésen képvisel, ily csunya dolgokat tetelezz fel, és azt hiszi, hogy Pancsova culturalis viszonyai veszeleztetnek, ha Beeskerekre kell jönnie tanácskozni a közdolgozókról. Egyébiránt kérdjük Trifunác urat, hogy Pancsova, két három évvel ez előtt, midőn még közönséges Militar-Grenz-Communitaet volt, jobb lábon állt-e? mint általában, ha a másfélvezes törvényhatósági önállóságát megfosztva, mint önkormányzati szép joggal bíró város a megyébe bekebelezetnék?

Hagyjon békét Trifunác úr a szerb nemzet érdemeinek, nincsen ön felhatalmazva azok érdekében másokat sérteni; mert mi testvéreként szeretjük valamint a torontálmegyei, úgy a kikindai és pancsovai szerbeket, s önnök kedvéért nincsen kedvünk senkit sem gyűlölni és sérteni. Nem akarunk mi több és szebb jogot és szélesebb alapú alkotmányt élvezni a szerbknél, testvérek akarunk lenni, és hű fiai édes hazáknak, csak ne legyenek egy részről sem meg az alapostolok, a kik megzavarják békés és testvéries együttlétünket. A bekebelezést illetőleg pedig azt mondjuk; a mint jónak látja a törvényhozás, et sic ut ratio status exposcit. — úgy legyen! ✠

APRÓSÁGOK.

X. urnak tehetősége van, a ki aztán minden lehető alkalommal iparkodik azt kiűntetni hogy a vágyon bizony az övé.
A férj egyszer neje előtt dicsérete egyik kedvenclovát barátjának.

— Engedelmet kérek ez az én lovam, szolt közbe a kedves élete pária.
— Igen asszonyom! mondá a férj udvariasan, azt még elfelejtette barátom előtt nyilvánítani, hogy engemet is pénzen vett meg.
(Megtörtént.)

— Ne busnyj pajtás, majd megsegít a jó Isten, a ki ezt a nyomorult világot is, semmiből teremtetta.
— Könnyű volt akkor teremteni, de tessék most ebbe a drága világba.

(A nagy utcán.)
— Barátom doktor, nód szépsége igazán elragadó!
— Tudom én azt, de ha tudnád hogy mennyibe kerül.

— Te Lajos, annyira bántasz feltékenységeddel, hogy zavaromban azt sem tudom, hogy hol a fejem?
— Betette édes mama a kaszniba, szólalt fel a nő kis leánya? (A chignon értette a kis hamis. Szerk.)

— Édes nagysád? újsgót mondok. Ghyezy behozza ám a luxus adót.
— Nos? válaszolt a csintalan nő — én legfőlegb férjemért fogom azt fizetni.

— Mit tartasz Trifunác közgyűlési beszéde felől?
— Kevesebbet mint te?
— No akkor édes keveset vagy plane semmit, de ennél már valamivel többet ér?
(Megtörtént.)

Egy járási szolgabíró következő jelentést kapott:
„N. N. községben f. hó 27-én két ló lopatott el, az illető tetten kapatva kísértetik be, hogy volt, mint volt, hogy történt, mint történt nem tudom, tudja kis bíró, majd elmondja azt? —“

Milyen boldog házasságotól el X. asszonyság?
— Kivel — a férjével.
— Nem Y. háziarátjával?

Főispáni átirat a megye alispáni hivatalához.

450. sz. főisp. ex 1874.

Midőn Torontálmegye közönsége szervezési munkálataiban mindamellett hogy a bíraskodás a közigazgatástól elválasztván a járásbeliek vallárol a tehernek nagyobb része levételét a szolgabírák számát még is tizenegyben állapította és illetőleg hagyta meg, ezt nyilván azon szempontból tette, hogy a szolgabírák, kiknek irodai munkái a bíraskodási teendőik megszűnése folytán igen csekély mértékre leolvadtak, képesek legyenek jársaik közsegeit minél többször meglátogatni, a megyei rendeletek pontos teljesítése iránt maguknak gyakrabban személyes smeggyőződést szerezni, a közsegek felett őket törvényszerűleg megillető közvetlen felügyeletet alaposan gyakorolni, s a közsegeket az 1871. évi XVIII. t. cz. által reájok ruházott önkormányzati tágabb hatáskör iránt felvilágosítani, és így azt is eredményezni, hogy ezen ép oly szabadelvű, mint üdvös törvényt a nép közzé megértvén, az mindenütt teljes mértékben gyakoroltassék.

Hogy e megye bizottságának ez volt célja, igazolja azt a megye szervezési munkálata s a szolgabíráknak az ezen helyhatósági szabályokban tüzetesen megjelölt hatásköre és teendői, mely utóbbiak között azon rendelkezés

is foglaltatik, hogy „a szolgabírák járasok közsegeit évnegyedenként legalább egyszer megvizsgálják.

Ezen megyei szabályrendelet ellenére nem egyszer kell hallanom a vidéki bizottsági tagoktól azon panaszt, hogy egyik vagy másik község már egy éve nem látta szolgabíráját. Ily nemű panaszoknak elejét veendő, s azon ohajlástól vezéreltetve, hogy megyénk közigazgatása lehetőleg javíttassék, a törvény által reám ruházott ellenőrzési jog és kötelesegnél fogva megkeresem a tekintetes alispán urat, sziveskedjék a járásbeli szolgabírákat szigoruan oda utasítani, miszerint jársuk minden egyes községet évnegyedenként legalább egyszer meglátogatassék s minden évnegyed végével az alispáni hivatalhoz jelentést intézzenek, melyben megemlítsék hogy az elmúlt évnegyedben minden egyes községet mikor látogatták meg, s a meglátogatót és névszerint elősorolando községekben mit tapasztaltak, és minő intézkedéseket tettek, a következő pontokban foglalt ügyekre nézve:

- 1-ör a megyei rendeletek pontos teljesítése iránt;
- 2-ör a közbiztonság és közegészségügy állapota a községben;
- 3-ör a népiskolák és a gyermekek iskolázatásának állapota, s különösen az iskoláknak rendes látogatása iránt;
- 4-er a községi és árvapénztár állapota, a községi számadások és az árvakönyvek vezetése;
- 5-ör a közadók befizetése illetőleg behajtása;
- 6-ör az utak és az árkok melletti föültelvények;
- 7-er a községi falkolák;
- 8-ör a községi tűzoltó eszközök.

Ezen jelentésben a szolgabíró köteles lesz minden egyes községre nézve tüzetesen kifejteni az egyes ügyek és tárgyakra vonatkozó észleleteit és tett intézkedéseit, — végre felkérem tekintetes alispán urat, miszerint a beérkezett jelentéseket ellenőrzési jogom gyakorolhatása céljából minden évnegyed végével betekintés végett hozzám áttenni, ezen átiratomat pedig a tekintetes megyei bizottmány-nak is tudomására hozni sziveskedjék.

N.-Beeskereken, 1874. Szeptember 8-án.
Hertelendy József,
főispán.

A torontálmegyei iskolatanácsnak szeptember 3-kán és 4-kén tartott rendes ülése.

Az újonnan alakított iskolatanács ezen üléséről a következőket közöljük:
Ngs. Marx Antal úr kir. tanácsos, temes-torontálmegyei főtanfelügyelő úr — miután a számosan egybegyűlt tagoktól üdvözölte, s az ideiglenes jegyzői tiszt vitelére Mockovcsák János tanácsag kérést fel, bemutatja a felhívása folytán az illetékes helyeken e tanke-rületi tanács újbuli alakítása céljából megej-tett választások eredményét. A megye és a községi tanitók részéről választott iskolatanácsosok névjegyzéke a lapnak július 9-ki szá-mában már közölve volt. A hitfelekezetek ré-széről meglettek választva: Halász Frigyes (r. kath.), Grozesen Vincze (g. kath.), Ambrózy Gyula (ag. h. ev.), Menezser Mihály (ref.) és Dr. Tauszig Aladar (izr.). — A görög keleti felekezet nem választott.

Tanfeligyelő úrnak a választások iránt tett összes intézkedései helyeslő tudomásul vétettek, s a megejtett választások, mint kifogástalanok, igazoltaknak nyilvánítottak, minek folytán az összes jelenlevő tagok törvényszabta felelősketése megtörtént.

A tanács teljes megalakulása végett a következő intézkedések történtek:

1) Jegyzőnek egyhangulag Mockovcsák János választott meg újra.

2) Az elemi és felső (polgári) iskolák számára szükséges 2 állandó szakbizottságnak megválasztása a jövő ülésig halasztott azon okból, mert a tanács tagok teljes névjegyzékét előbb kinyomatni és szétosztatni kell és a választás csak ennek utáná eijthető meg sikeresen. Minden bizottságba hét tag lesz választandó.

3) A községi iskolák számadásainak törvényszabta felülvizsgálására állandó számszék alakított Várnay Imre elnöke alatt Babits József és Leitich Antal urakból (törv. 122. §.).

4) Miután a községi tanító-választások törvényességének egyik alapfeltétele, hogy azok a megyei iskolatanács küldöttének elnöke és vezérlete alatt megtörténjenek (törv. 136. §.), a megyei iskolatanács azonban rendszerint csak minden negyedévben ül össze, az időközben szükséges választások megejtésére előre nevezettek ki járásonként választási elnökök, még pedig N.-Beeskerek városára nézve Hadfy Döme, a többi kerületek mindegyikébe pedig a megye által az egyes járásokból megválasztott tanácsosok.

Élénk és érdekes eszmecserére adott alkalmat a 19.424. sz. minisleri rendelet, mely hangsúlyozza azt a szomorú körülményt, hogy a népoktatási 1868. évi 38. t. cz. daczára 6 évi lételének, még eddig sincs keresztülvélve, illetve éltbe léptetve, e baj két főokára utal. I. i. arra, hogy a törvény rendelkezése daczára legtöbb helyen egy a 6-12 éves iskolakötelesek a 6 évig tartó mindennapi iskoláztatástól a szülék által elvonatnak, valamint a 13-15 évesek (ide érte az ipartanacsokat is) sem részesítetnek az ismétlő iskola tanításában; másrészt pedig nem csekélyebb oka az érintett szomorú népnevelési állapotnak azon körülmény, hogy a törvényes 6 évi tanfolyamon alapuló minisleriális tanterv erőszakosan négy osztályra szorítottatik, mi a tanítás céljával is merőben ellenkezik. E két főakadálynak erélyes s az ez irányban már utasított törvényhatóságok segélyével leendő azonnali elhárítását a minisler úr elrendeli.

Az iskolatanács jó elküsimerrel utallatott az elébbi tanácsnak ezen ügyben tett számos intézkedésére; majd minden ülésből kereste meg az a törvényhatóságot zilált népnevelési állapotunk javítására; és noha a megye a kerületi szolgabírákat a népnevelés körüli kötelesegeik szoros teljesítésére utasította, és azoknak egy része a községi hatóságoknak ki is adta a kellő rendeleteket; de itt, a községi hatóságok vétké, közönyösségén akadt meg rendszeren a legbőlcsebb intézkedés valóstítása és azon, hogy a hanyagok kérdőre nem vonattak.

Határozottatik, hogy a megyei hatóság újra kéréssek meg, miszerint a kerületi tisztviselők útján erélyesen és a tekintet nélküli szigor alkalmazásával kötelezze a községi hatóságokat a népoktatás körüli teendőik pontos teljesítésére, nevezetesen arra, hogy azok a gyerme-

ketek a törvényben előirt egész tanidő alatt iskolázttassák, a hanyag szüleket a törvény 4. §-a értelmében szigoruan büntessék, s ezt tekintettel az ipartörvény 40., 70. és 87. §§-aira azon iparosokra is alkalmazzzák, kik tanonczáikat az ismétlő iskolába nem küldik, az ismétlő iskolákat a törvényben előirt módon haladéktalanul felállttassák, — hogy továbbá a megyei hatóság magának tán negyedévenként kimutattást és jelentést adasson közsegeinek a jelzett irányban tett intézkedéseiről s azok eredményéről — s ezt a tankerületi tanácssal közleni sziveskedjék.

Egyszersmind felszólítja a tankerületi tanács azon tagokat, kiket az egyes járásokba a tanítóválasztások eszközésére kiküldött, hogy nemes hivatásukkal járó hazafias szent kötelemüknek tartssák, jársuk népoktatási viszonyait folytonos érber figyelemmel kísérni, az észlelt hiányok elhárításá végett az illetékes helyeken közbenjárni, általában a törvény üdvös intézkedéseinek végrehajtásától töük kitelhető erővel megsürgetni és előmozdítani — s ebbéli eljárásuk eredményéről koronként jelentést tenni.

Végül pedig azon törvény- és nevelés ellenes szokás, mely szerint a 6 évi tanfolyamra kiszabott tananyag erőszakosan 4 osztályra szorítottatik, egyáltalán betiltatott s köteleztettek az iskolazsekek, az iskolát mindenütt 6 osztályra osztani és a minisleriális tantervben minden egyes osztályra kiszabott tananyagot e tantervnek megfelelőleg taníttatni.

Az 1870. év óta államségélyben részesült községi iskolák közül azok, melyek ez iránti számadásaikkal daczára a többszöri felszólítás-nak, még mindig hátralekban vannak, a 28.405. 1873. sz. minisleri rendelet folytán a törvényhatóságok útján ebbeli kötelezettségük azonnali teljesítésére szorítottatik fognak, valamint a községek arra, hogy a tanitók által a törvény 145. §-a értelmében a segélyezési pénztár számára fizetendő 2%-ot a multra nézve haladéktalanul, a jövőre nézve pontosan szedjék be, s negyedévenként a tanfelügyelő-ségnek küldjék meg.

A folyó évi áprilho óta a torontálmegyei községi iskolák és tanitók vagy özvegyek összesen 63.975 ft. államségélyben részesültek, mely összegben egy 20.000 ftnyi államskölcsön is foglaltatik. — (A kormány, a mint ezen közleményből is kiténik, daczára az idők mostohaságának, az iskolákat tetemesen segélyezi, hogy haladéktalanul, és a községek legnagyobb része az iskoláért majd semmit nem akar adozni!)

Örömmel fogadtatott s örvedetes tudomásul vétetett a minislerium f. é. július 15-én 19.425. sz. alatt kelt rendelete, melylyel a törvény 59. és 67. §§-ában elrendelt felső elemi nép-, illetve polgári iskoláknak az 5000 léleknel többet számláló községekben leendő felállttása meghagyatik, valamint elnökölő tanfelügyelő úrnak azon jelentése, hogy Nagy-Beeskerek városának képvisellete a folyó év szeptember 1-én tartott ülésben egyhangulag elhatározta, miszerint még a kúszóban lévő tanév kezdetével megnyitandja a polgári iskolának első osztályát, úgy fiúk, mint leányok számára.

Elismeréssel és az illetők iránti közönnel vétetett tudomásul a zombolyai polgári iskolának törtent adományozások iránti jelentés s az adományozók névjegyzéke a jegyzőkönyvbe felvéttetni rendeltetett. — Különösen megemlítendő mlts. báró Lipthay Béla országgyűlési

TÁRGYA

Házasság börtönben.

Angol eredetű fordította Sváb Sándor.
Ha Mac és O nevet előz
Irlandiákat jelez
De ha hiányzik O és Mac (olv. Mek)
Nem Irhoni nevek.
Moore Tamás.

Lady C. szép nő volt, de Lady C. pazar nő is volt. Még hajadon, bár tul a virágzó ifjúkoron a rendkívüli szépségű hölgyek módjára szerfölött magasra tört, szépségét kelle-tlenül tul becsülte. s most semmikép sem volt hajlandó elhinni, mikép keesei nem oly elbajolók mint valaha. Nem csoda tehát hogy férj nélkül maradt.

Lady C. körülbelül öt ezer font sterlingből álló vagyonnal rendelkezett, e mellett negyven ezer fontnyi adóssága volt. így elmenése és szépsége daczára a Fleet-be*) került, és közel állt a veszély hogy élethossziglan bennmarad.

Azon időben, melyről szó van, a hölgyek fodrász által fésültették magukat, és a Fleet borbélyja London legszebb borbélyja volt. Pat O'Philian a szépnemnek kiváló tisztelője vala. És ez nem csoda. Hiszen a mi Pat barátunk Irhoni volt.

Egy szép reggelen midőn Pat O'Philian épen kedves fogolyonit fésülte, Lady C. eltökélte magában hogy nyilatkozni fog előtte, és Pat ennek nagyon megörült mert Lady C. fogai a legszebb és mosolya a legédesőbb volt a világon.

„Hát — ön még nem házas Pat?“ kezdé.
„Ördögbe! nem én Nagysád,“ felelé.
„És nem is szeretne megházasodni?“ kérdé újra.

„Szeretne a kacsá uszni?“
„Van-e valaki kinek az elsőseget adná?“
„Meglehet, Nagysád“ mondá, „nem hallott még valamit Kathleen O'Reilly felől, ki a Do-

nerail-on tul lakik? Atyja O'Donaghe-w-nak unokaöccse, ki valódi ügyvivője Mr. Murphy-nak, a ki személyes közvetítője Kingstown lordnak, és —“

„Juj! elég már“ szakítá meg beszédárját a Lady, hisz nem vagyok kíváncsi tudni kitél-tét; hanem valjon elment-e volna Önhöz ha őt meglátalja kérní.“

„Ah! bár tustem volna már e kérdésen!“
„Hát, miért nem teszi?“
„Hisz én szegény vagyok“ és Philian egy rémitő nagyot sohajtott.

„Szeretne meggazdagodni?“
„Ugal-e a kutya?“
„Ha én gazdagga teszem, akar-e ugy cselekedni amint én önnek mondom?“
„Ezer ördög! ne gunyolódjék egy szegény fiu felett!“

„Valóban nem szándékom“ felelé Lady C.
„Hallja csak; elvenne-e engem?“
„Ah. Nagysád azt hiszem, maga az Oroz-szok czárja is büszke lehetne erre, mennyivel, inkább Pat Philian a szegény ördög.“

„Tehát legyen O'Philian, ha engem még holnap nöl vesz, ezer fontot kap tölem.“
„O! whilabooloo! whilabooloo! Istenemre mondom megvesztem vagy megbüvöltek a tün-dérek,“ kiabált Pat körülugrálva a szobában.
„De csak lassan! Itt még feltételek is van-nak mondá a Lady: Házasságunk első napja után önnek soha többé engem látni, soha mint hitvestársára reám igényt tartania nem szabad.“

„Ezt már nem szeretem,“ viszonzá Pat mialatt kétségbeesetten kacsingatott a grófnéra.
„Emlékezzék Kathleen O'Reilly-re. Azon pénzzel melyet tölem kap elmehet hozzá és elveheti őt.“

„Az igaz,“ mondá „de ez aztán — bi-gamia?“
„Én nem fogok ellene fellépni soha“ szolt a Lady.

„De ne feledje, önnek még kell esküdnie hogy a holnapi napon kívül soha nem fog feleségének nevezni, sem a törtentekbe valakit beavatni.“

„Vigyen el az ördög ha valakinek egy szót szolok.“
„Jól van“ mondá a Lady „itt van tiz font, menjen és szerezze meg az engedélyt, a többi bizza reám;“ azután megmagyarázott neki

mindent, hova menjen, mikor jöjjön vissza s több effélet.

Következő napon Pat rendbe hozta dolgát és sietett a börtönbe, hol a Ladyt két úr társaságában találta.

„Megkaptá az engedélyt“ kérdé.
„Itt van, Nagysád felelé“ és átnyujta neki.

A Lady azt egyik úr kezébe adta, ki azt szorgosan megvizsgálta. E közben behívta két szolgáját, és azon ürhos fordult ki még foly-vást az okmány olvasásába volt elmélyedve és felszólítá őt a szertartások végrehajtására.

És Isten bizony! Tiz percz mulva Pat O'Philian férje, törvényes férje volt Lady C.-nek.

„Ez már meg volna“ mondá új férjéhez midőn az egy forró csókot nyomott ajkaira „ez már meg volna. S most uram kérem házassági bizonyítványomat.“

Az öreg úr engedett a fölszólításnak és tiszteletteljesen meghajolva az öt fontos pénz-jegy előtt melyet a Lady oda nyujta, templom-szolgájával eltávozott. Alig kelt mondanom mit fen megemlíteni elfeledtem, hogy azon tisztos öreg a plébános volt.

„Menj és hozd el a börtönört“ parancsolá a Lady egyik szolgájának.

„Szolgálatjára“ felelt ez és a börtönör nem sokára megjelent.

„Nem lenne oly szives“ mondá Lady C. oly hangon mely még a madarat is lecsalta volna a fárol — „nem lenne-e oly szives nekem egy bérkocsit hozatni? Rögtön el akarom hagyni e börtönt.“

„Nagysád elfelejti hogy mielőtt innen el-bocsáthatnám negyvenezer fontot kell lefi-zetnie.“
„En házas vagyok. Ön letartóztathatja fér-jemet, de nem engem.“ És Philianra mosogolt, kinek a dolgok állása már nem egészen tetszett.

„Bocsánat Mylady az egész világ tudja, hogy Nagysád még hajadon.“
„Azt mondom önnek hogy házas vagyok.“
„Hol van férje?“
„Itt van“ és a megrettent borbélyra mutatott „itt áll. Itt van házassági oklevélem melyet ha ugy tetszik átolvashat. Szolgáim itt a szertartásnak tanui valának. Most pedig uram merjen egy perczig is visszatartani saját felelősségére.“

A börtönör mintegy villám sújtva állott,

*) Angol adóssági börtön.
**) Köztudomásu dolog hogy az Irhoniak nem felelnek egyenesen, hanem az által hogy egy hason-szerű kérdést tesznek.

képviselő úr azon nemes tette, mely szerint a zombolyai polgári iskolát egy igen értékes természettudományi gyűjteménnyel ajándékozta meg, minek folytán a magas miniszterium is halás köszönetét fejezte ki e nagy lelki iskolabarátnak irányában.

A többi előfordult tárgyak mint legnagyobb részt adminisztratív jellegűek és inkább helyi érdekűek vagy mint bírósági ügyek (mely utóbbiakra nézve örömmel constataljuk, hogy igen gyér számban kerülnek a tanterületi tanács asztalára) bátran mellőzhetők.

A halottak elégetéséről.

Dr. Elischer Gyulától.
(Ége.)

Valamely holttest hamuva tetelének módja vagy az, hogy egyenesen kiteszjük azt a lán-gok hatásánál, vagy előbb teljesen megfosztjuk minden víztől, azaz kiszárítjuk s aztán gyújtjuk. — Az előbbi ut, melyet a régi olasz természetludósok, sőt újabb Richter tanár is, követtek, egyszerű fa- vagy széntüzelés mellett nem vezetett kívánt eredményre, miután — mint ez a kiállított Brunetti-féle készülék-ből látható, — ily módon aránylag csekély anyagmennyiség elhasználása mellett történik ugyan a test elégetése a kemenczében, de ez nem annyira teljes elégetés, mint csak elszene-sítés. Ugyanazt éri el Poli tanár készüléke (melyet Clericotti mérnök állított össze), ki világító gáz által igyekszik az elszenesítést végezni. E készülék Wegmann Ercolani jeles munkájában: „Ueber Leichenverbrennung, als rationelle Bestattungsart“ bővebben le van írva s több rajz által van feltüntetve. E két-nél azonban sokkal inkább megfelel a czelnak egy oly kemence, melyben a Siemens-féle, úgynevezett regeneratív tüzelés van alkalmazva. Ezen készülék a Gartenlaubeből vett adatok szerint 3 részből áll: első a gázfejlesztő; ebben képezik a gáz, mely a második résznek: a sajálagos kemenczének hevítésére szolgál, mely ismét két részből: a regenerátorból és elégetési helyből áll; harmadik alkatrész a ké-mény, az elégetés productumainak elvezetésére. Ha már most az első részben 6—6 órai meg-újítás mellett elegendő gáz képződött s ez a második részben levegővel elegyülve és lángot képezve a regenerátor-üregben felállított tég-lákat fehér izzásig hevítette, aztán egy másik üregebe vitetik, hol veres izzásig hevítettek, a gáz pedig a kéményen át eltávozik. A sajál-agos kemenczét aztán melyre is lehet építeni, úgy, hogy lehetővé lesz azon berendezés, t. i. felül egy halottas ház van és egy csarnok, mely vallások szertartások végezésére szolgál-hat. Ha már a holttest egy bizonyos törvény által megszabandó ideig halott-házba volt téve, vagy a csarnokban kiterítve, az illető felekezet szokása szerinti végtisztességtétel után kopor-sóban lebozsátatják a melybe, legelőbb is a ver-es izzású kamarába. Miután ott csaknem egészen kiszáradt, a fehér izzású kamarába jut, honnan aztán csak a hamut tartalmazó koporsó jön ki. Ezen eljárás által, mint Thompson tanár kísérleteiből is kitűnik, a legrövidebb idő (nem egészen egy óra) alatt a legnagyobb embertest is súlyának 1/20-áig elég; megsértése nélkül a kegyeletnek és vallások érzéknek s minden rossz következtetés nélkül az életben maradtakra nézve. Mi pedig a költségek kényelmes kérdését illeti, azon kísérletekből szintén kitűnik, hogy egy halottak elégetése korántsem fog annyiba kerülni, mint a mennyit nálunk most a sir helyéért fizetni kell (4—6 franc) 2—3 frt.

Végezetre még azon kérdésre kell felel-nünk, mi történjék a halott el nem égethető részeivel, a hamuval? Az utat itt is megmutat-lak már a régi s számos melléképület és hamvvedrek maradványai követendő példákat képeznek. Ha a holttestek elégetése szokásba jön, s hogy úgy lesz, azon nincsen kétség, nekünk is meglesznek urnáink és columbáriu-maink, épen úgy mint az ókoriaknál. Urnak és columbáriumok mindenesetre aethetikusabb látványt fognak nyújtani mint homokdombok és temetők, kárpótlást adva a szép, de gyakran nagyon is kevésbé szép sarkokért és emlék-oszlopokért. Ha pedig valaki igen ragyogó ki-fejezést akar adni kegyeletének: festő, szobrász és építész sokkal haladatosabb tért fognak találni művészetüknek, mint a jelenlegi viszonyok között.

Ha sikerült volna szavaim által azon hitet ebreszteni, hogy a holttestek elégetésének nap-jainkban bolygatott kérdése nem haszontalan, újítás-vágyó igazság; ha osztják azon meg-győződésemet, hogy ezen eljárás által sem kegyelet, sem vallás megsérte nincsenek, ha-nem hogy ez csak haladás, csak áttérés ahhoz, a mi jobbi, a mi által sok ártalomnak eleje vé-tetik: akkor meg vagyok győződve, hogy Önök, a czelszerűség érveivel vértézve, annak tudatában, hogy az általános hasznost s ha csak szerény körben is, az emberiség javát mozdít-ják elő, nem fognak belefáradni, hogy az ellenkezőknek érveit czáfolják és saját tiszta nézeteiknek érvényt szerezzenek, ez által az eszmének általános el-érjedését eszközölvén. Így aztán, nincs messze az idő (sőt szomszéd országokban az első lépések meg is történtek már,) melyben nem fogunk iszonyodni a lát-ványtól, melyet kimúlt szeretneink képeznek, melyben nem kell visszaborzadni azon gondo-latra, hogy halálunk után ártalmasok lehetünk azokra nézve, kiket az életben legjobban sze-rettünk, — mikor nyugodtan gondolva végünkre, azokhoz, kik szeretneink közül életben maradnak, Gothe, Korinthisi ara, némileg módosult kerethez képezve ugyan eme szavakat intézhetjük:

Lángok által nyugtot adj nekünk!
Míg a szikra serczeg,
Míg a hamu perczeg,
Régi isteneinkhez sietünk.
Greguss A. fordítása.

HIRHARANG.

*** Szíves figyelmeztetés.** Emlékezni fognak t. olvasóink s velők a nagy közönség, hogy midőn városunkban megejtették a tiszt-újítást, akkor mi voltunk az elsők, akik meg-boldogult polgármesterünket Stefulich Mihályt e kitüntetésre ajánlottuk. — Szerénytelenség nélkül dicsőíthetünk azzal, hogy a t. közön-ség megértette jókaratunkat és egyhangulag vá-lasztotta meg akkoriban polgármesterét. Hogy mily polgármestert ajánlottunk, azt itt feles-leges volna újra előszámolni. — Most ismét polgármestert választ 19-én városunk közön-sége. Mi ismét kötelességünket teljesít-jeni midőn jelenlegi h. polgármesterünket **Kulifay Lajos** urat mint a becsületesség, lovo-giasság és szorgalom jelképét polgártársaink partfogásába ajánljuk. E férfiú volt Stefulich elhalt polgármesterünk jobb keze, e férfiú az, ki jelenleg is a városügyeit közmegeleged-sünkre viszi, fáradságtalan szorgalma, és be-csületessége azt hisszük elég biztosítékul szol-gál a jövőre nézve. Azért hangzatosak velünk együtt t. polgártársaink, hogy: **Eljen Kulifay Lajos, Nagy-Beeskerek városa polgár-mestere.**

*** Nem járja.** A piaci nagy templom ajtaja előtt, éjelenként valóságos orgiákat lát-hatni. Ugyan is a nép alsóbb rétegeiből a tem-plom ajtajának garadicsa között találkozik helyül, a hol aztán valóságos Jeruzsálemi pusztulási zsvajt és lármát visznek véghez. Felhívjuk érdeves városi kapitányunkat hogy e tárgyak-mielőbb intézkedni, s a rakonczián és lármás éji troubadourokat onnan megugrasztani szives-kedjék.

*** Egy jó szívű zsibáros.** Klein egy ite-ni zsibáros egy árvasgyermeket fogadott fel, s azt csinos ruhával látta el, és saját költségén iskoláztatja, szóval megmutatta azt, hogy mi-ként kellene a szegény árvakkal a gazdagok-nak bánni.

*** A légszesz ügye.** Mint értesülünk a légszesz-világítás ügye három lépéssel előre ment, a mennyiben a már megkötött szerződés pontjainak megtartására, az illető vállalkozó derék h. polgármesterünk által felszólítottat.

*** Tánczmultság.** Egy néhányan csinos tánczmultságot fognak rendezni a casinokert-ben, e. f. hó 17-én családjegy 1 frtra van száva azért, hogy abban minél többen részt vehessenek.

*** Meglepetés.** Bakalovich Ágoston eré-lyes járási szolgabíránkat a kerületében levő községek előljárói nénapja alkalmával egy serleggel lepték meg. Minden esetre szép dol-gol ha a járási tisztviselőt a községek minden szigorúsága daczára is annyira szeretik.

*** Rosz csillagok járnak.** Mathes, német szinigazgatónak tarsasága ellen nagy volt a temesvári közönség haragja. Ugyanis előadást hirdettet s előadás előtt egy hitelezője a pénz-tárt lefoglalta. Ezt meghallották a már régen nem fizetett tagok, forradalmat csináltak az igazgató és a közönség ellen, s kinyilatkoztat-lak, hogy ha nekik a lefoglalt pénzzszegnek felét elemeire ki nem adják, tehát nem játszanak. Erre a türelmetlen közönség neki ment az igazgatónak és a hitelezőnek, kik felve az útlegektől megnyugtatták éhes Thaliapapját s a játék kezdetét vette. Ennek a játéknak a kezdete Temesvár, a vége pedig N.-Beeskere-ken fog ez ősszel bekövetkezni.

*** Felreértés.** A „Hon“ t. collegánk, mult heti számában a panszlávok neveit közölte, s nagy meglepetésünkre, köztisztviselőben álló lelkészünket, Moczkovcsák János urat is, al-kalmasint felreértésből, a panszlávok névsorába íktatta. Tisztelt laprtársunk tévedett, midőn e magyar hazafias jellemű papot, panszlávnak mutatta be. Mi ismerjük Nagy-Beeskerek város ágostai evang. egyházának hazafias papját, és csak azt kívánjuk, hogy adjon az Isten ország-gunknak sok ily panszláv papot, akor nem lesz okunk, a tot gymnasiumok hazafialansága miatt panaszt emelnünk. — Kérjük t. laprtársunkat e néhány sorral tudomást venni.

*** Az evangel. convent.** A sajtó kivé-tel nélkül magasztalja a lutheránusok józan és hazafias többségének magatartását; a következtetésekben azonban a lapok eltérnek. A „Ref.“ ujra számítja mindössze a konok párt es-ereiseit, kik közül 5-öt a dunáninneni kerület, tehát érdekelt rész ad ki. Az „Ell.“ általában megtámadja azokat, kik egyházi kérdésközl po-litikát üve, zajossá, zavarossá tették a tanács-kozás menetét. — Mi pedig azt tessük hosszú, hogy Geduli úr elég nagy féjjel bír, arra nézve, hogy a rendezetnek engedelmessédek-jék, mert hogy az ügy ennyire ment, annak ő nagy-fejűsége volt az oka.

*** Ö cs. és ap. kir. Felsője** a közös kül-ügyminister által tett legalázatosabb előterjesz-tés folytán, f. évi június 28-ról kelt legf. el-határozással Schwimmer Simonnak Temesvártól, a neki adományozott ottani török consulsági állomás elfoglalását legkegyelmesebben meg-engedni, és annak kinevezési okleveléhez a legmagasb exequaturt megadni méltóztatott. — Schwimmer Simon úr kinevezéséhez kicsik gratulálhatunk, mert e derék férfiú azelőtt is a szegényeknek valóságos atyjuk volt. Most is naponkint 30—40 szegény nyert taplakozást házában. Ha ily derék ember boldogul és előre megy, azon csak is örülnünk lehet. Mi ismer-jük a Consul urat s összekötöttesben is állottunk vele, ritka tapintatú és ügyességet sokszor bámultuk, s azért még egyszer gratulálunk? —

*** A „Vasárnapi Ujság“** szeptember 6-iki száma a következő tartalommal jelent meg: Polgár Mihály (arczéppel). — Oh mondj egy kis helyet. (Költevény, Indali Gyulától.) —

A kilenczedik. (Beszély, Bendek-Büttner Liná-tól). — A gömri vasipar (két képpel). — A teremtés történelme (képpel). — Utazás a tenger alatt. (Regény, képpel illusztrálva.) — A Svéd partokon. (Dapsy Lászlótól). — A kolozsvári dalárünnepély. — A hétről. (Tár-cza). — Irodalom és művészet, közintézetek, stb. rendes rovatok.

*** A „Jogtudományi Közlöny“** 36-dik száma következő tartalommal jelent meg: A cselekvéseknek hatása idegen jogkörre. Dr. Biermann Mihály, jogtanár urtól. — A görög hányatörvény és a Laurinn-kérdés. Dr. Sipos Árpád, jogakademiai tanár urtól. — Törvény-kezési szemle. Nézetek a sebészkezlés orvos-törvényeszéki tekintetben. — Különfélék. — Melléklet: Curiai határozatok.

*** Két vagy három jó házból való ki-sebb reáltanulmányi felvételi és felügye-lésre felvételi egy tisztességes családnál Szegeden. Címmel e szerkesztőség szol-gálhat.**

TÖRVÉNYTEREM.

A Schaaf-féle gyilkossági ügy tárgyalása.

A helybeli kir. törvényszék fenyítő osztálya folyó hó 4. és 5-ik napján azon büntügyet vette tárgyalás alá, mely a tettesek elvetemült aljasságát, s a büntett kivitel módozatait illetően a legborzasztóbb bünteteket egyikük elénkbe tárja; s melynél a tettesek az erkölcsi-ség lábbaltiprásával nem csak az örök igazságot, de az általános emberi érzületet, valamint a társadalom egyik alapkövét is a legmélyebb, s legundokabb módon sérteték meg; mely a közönséget a tett elkövetése, azaz 1874. február 19-ike óta a legnagyobb igazgatóságban tartotta, s melyről e lapok hasábjain már több ízben érintés tetettet. S ez a lázárfdi gyilkossági ügy.

A tárgyalás 1874. évi szeptember 4-én délelőtti 9 órakor kezdetét vevén, a törvényszéki tanácssteremnek a közönség részére fenntartott helyén az utolsó szeg-let is el volt foglalva, midőn a Hosszu György kir. tör-vényszéki bíró mint előki helyettes, Sztankovits György és Dr. Duka László bírák, valamint Verscsay Gyula kir. törvényszéki jegyzőből alakított törvényszéki ta-nács, ugy dr. Horváth Géza kir. alügyész helyet vett.

A sorompók előtt mint vádlottak állanak:

1. Schaaf Jakab a meggyilkolt Schaaf Katalin, szül. Háriné férje.
2. Kokron János.
3. Schaaf Marianna, és
4. Kokron, szül. Filips Klára, II. rendű vádlott Kokron János törv. neje.

Az ülés megnyitásával, vádlottak s beidezett tanúk felhívattása, ugy igazságmondásra történt figyelmeztetés utáni a kir. alügyész kötetkező tényállást s indítványt terjesztett elő:

Tekintetes kir. bftó törvényszék!

Gyilkosság büntetével vádolt Schaaf Jakab és társai elleni büntvényben keresztrül vitt vizsgálat eredménye szerint folyó évi február hó 19-ének estvéjén mintegy 11 órakor, Lázárfdi községben Schaaf Jakab házából segélykiáltás hallatsván, midőn ott Filkovits István s Illievits György csendőrök megjelenének, Schaaf Jakabot a konyhában megkötözve, nejét pedig szabóban ágyán véreben s holtan találták.

A bonceleltre fektetett orvosi vélemények össz-hangzó értelme szerint a nő nyakán jobb felől egy 6 ujjnyi hosszú, felfelé haladó s egy 4 ujjnyi hosszú lefelé irányuló, az előbbivel éles szöget képező, gerincz-eresztig mélyedő feltétlenül halálos seb; a jobb kéz mutató uja harmadik ízülete belső részén pedig egy az uj egész szélességén át vonuló vágás észleltetett. A megkötözve lett Schaaf Jakab által segélykiál-tása s megkötözötése okát nevezett öröknek előadott körülmények, miszerint azok, kik nejét meggyilkolták, s őt magát kirabolták a kamara ablakán távoztak el, a bírói szemlével megállapított tényviszonyokkal merev ellentétben állván, ezen jelenség, s a községben szár-nyalt azon hír, hogy szóban forgó vádlott nejevel feszült viszonyban élt, gyanút keltek, hogy ő az, ki nejét életétől megfosztotta.

Az ekkép támadt gyanúra alapított előnyomozásba vont vádlott Schaaf Jakab első vallomáskor tettességét kereken tagadta, lényegében ismételve az éji örök előtt mondottakat: hogy t. i. négy ismeretlen ember által megtámadott s kiraboltott, s hogy ugyanazok voltak nejének gyilkosai.

Negyednapra azonban vádlott bűncelekvőségét beismerete.

Beismerése szerint a gyilkosság eszméjét még hónapokkal előzőleg II-r. vádlott Kokron János pen-dítette meg anélkül, hogy Schaaf ez eszmével annak gyakori unszólása daczára megbarátkozott volna. S csak, midőn nevezetnek csabító beszédjei végett nem értek, s a nejevel folytatott házasság is a vizsaly keseri s keserűbb gyümölcsét teremvén, vált e borzasztó vétek elkövetésére némileg hajlandóvá.

E hajlam Schaaf Jakabban s a 200 frttal felbérlet társ Kokron Jánosban végelhatározása február 18-a délelőttjén fejelett, mikor II-r. vádlottak a terv ki-viteli módozatait is megbeszélve s még másnap esti 11 óra körül akkép végrehajtra lón, hogy Schaaf az észre fektet kással felfegyverzett Kokron János kíséretében neje akkoron setét háló-szobájába lopódván, ennek ágyáig haladt, s midőn őt hanyatt fekvő lellné, tervszerűleg félrelépett, miközben a már felbérlet, s ret-tendő sorsát távozlól sem sejtő ágyban fekvő nő Kokron János által több szuras illetve vágással illet-tetvén, azok hatása alatt pár pillanat múlva megszünt élni. —

Schaaf Jakab e bemonását lényegében a felbójztó kivételével Kokron János is elfogadja, részleteiben azon-ban oda módosítja:

Hogy midőn Schaaf ez szoló a szobába értek, Schaaf nejének hanyatfekvése mint a gyilkolásra ked-vezőnek tartott helyzet kikérelése s tervelt szándok biztos kivitele czéljából ébren volt nejét czirogatta, s tőle csókot is kért, miközben Schaaf előlépett büntársa Kokron János jobb kezét az ébren volt kással együtt neje nyakára illesztvén, azt erejének a tett bevégezéséig folytonos működésével, s így Kokronnal együttesen a bonceleleleiben jelzett irányokban s eredménnyel alkal-mazta.

E szörnyű tett végeztével Kokron lakásába sietett, s ott gyilkoskötét a vértől neje III-r. vádlott Kokron

Klára által megmosatván, visszatért, s társa kezét és lábát az e czélra már készen tartott szinzeleggel meg-kötvén, azt a konyhában földre fektette.

Schaaf — miután lármája folytán kötelekeiből megszabadult — a holttestem vánkosa alá nyult s ki-végzett neje ottani szoknyájából a szekrénykulcsot, s ezzel a szekrényből a neje tulajdonához tartozott pénzt, 1000 s néhány forintot magához vévén, Kokron János lakásába ment, hol már a vele szerelmi viszonyban élt IV-r. vádlott Schaaf Mária is volt, kinek Schaaf Jakab megelőzőleg házassági ígértet tett, mit ez utóbbi viszon-zott, s kinek az a most említett pénzből 350 frtot ki-nált, mit Schaaf Mária, III-r. vádlott Kokron Klára no-gatására — ki előtt s kinek jelenlétében a merényelt végrehajtásának terve is meghányatott, s ki anélkül, hogy e nő a különben személye veszélyeztetése nélkül ren-delkezésre állott felelőtlenségével a czélba tett borzasztó tény elejét venni törekedett volna, s ki, mint említém, a véres kést is gyanueltárást czéljából megmosni s ezzel a büntett egyik fontos nyomát megsemmíteni nem állott, elfogadott, s ugyanannak közvenküdeésével más-napon a ház padlásán elrejtett.

Vádlottak a mindezekben nyilatkozó s azok végja-valatomban minősítendő bűnösséget megalapító vádkörül-mények bizonyító súlyánál fogva a kérdéses bűncelekvé-ny elkövetéseinek illetve elősegítésének gyanújá-val jogosan terhelhetvén ellenében a vádhatározat alap-ján mai napra kitűzött, végvárgyalás folyamatba tetelt van szerencsem indítványozni.

Az ezután végbement bizonyítási eljárás folyamán vádlottaknak s a tanúknak szembesítése folóban szá-mos, a vádlottakat a legundokabb szinbe állító körül-mények tüntek fel; s imponans is volt azon innépley-ség, melylyel a tanúk felekedése vége ment.

A bizonyítási eljárás egy egész napot vevén igénybe, a kir. alügyésznek érdemleges végindítványa s a védők szóváltási csak a következő napon mehettek végebe, melyek a délelőtti órákat teljesen betöltötték.

A kir. alügyész kivonati végindítványa a követ-kező:

A tényállás ujalagos előterjesztése, s a bizonyíté-kek felsorolásával I-ső rendű vádlott Schaaf Jakabot feleséggyilkolás bűntettében mint értelmi és phisicai bűnszerzőt, II. r. vádlott Kokron Jánost pedig a bérlet orgyilkosság bűntettében bűnösnek kimondani, s emiatt kötlélt általi halálra; III. r. vádlott Schaaf Mariannát mint értelmi bűnségedet s bűnpártolót, s IV. r. vádlott Kokron Klárát mint bűnpártolót bűnösnek ismertetni; s e miatt III. r. vádlottat a vizsgálati fogság betudásá-val 3 évi, IV. r. vádlottat pedig szintén a vizsgálati fogság betudásával 1 1/2 évi börtönrre s mindannyiukat a bűnösség megállapításának folyamányaként a kapso-latos költségek megfizetésére elíteltetni indítványozza.

A bizonyítási eljárás folyamán is jelen volt védők, nevezetesen I-ső rendű vádlott Schaaf Jakabért Dr. Demkó Pál; II. r. vádlott Kokron Jánosért Georgievits István; III. r. vádlott Schaaf Mariannáért Vécsey Béla és IV. r. vádlott Jarmatzky Sándor ügyvédek rész-ről elmondott sikerült s a jogtudomány szinvalón álló ellenvébeszédek, ugy a kir. alügyész válaszbé-széde, s a védők zárbeszédei után a kir. törvényszék délutáni 5 órakor általános feszült figyelem közepette következő ítéletet hirdettet ki:

I. rendű vádlott Schaaf Jakab a Schaaf született Hári Katalinon orozva elkövetett hitvesztási gyilkosság bűntettében, mint értelmi bűnszerző, s mint közvetlenül közreműködő tettes.

II. r. vádlott Kokron János pedig a bérlet or-gyilkosság bűntettében, mint közvetlenül közreműködő tettes, bűnösökül találtaknak; s e miatt mindketten kötlélt általi halálra ítéltetnek; s e miatt első rendben II-od r. vádlott Kokron János, midőn rendben I-ső r. vádlott Schaaf Jakabon végrehajtani rendeltetik.

III. r. vádlott Schaaf Marianna nem mint értelmi bűnséged, hanem mint bűnpártoló bűnösnek találtatik, s e miatt eddigi vizsgálati fogságán túl két évi.

IV. r. vádlott Kokron szül. Filips Klára pedig szintén mint bűnpártoló bűnösnek ismertetik s e miatt eddigi vizsgálati fogságán túl egy fél évi börtönrre el-íteltetik.

Köteleztetvén egyuttal valamennyi vádlott az el-járási költségeket egyetemlegesen, valamint a rabélel-mezési költségeket fejenként megfizetni; azonkivül pe-dig tartoznak I-ső és II-od r. vádlottak a jelen ítélet-nek végrehajtásából felmerülő költségeket is megfizetni.

A lázárfdi község eljárásánál, valamint ezen kir. törvényszéknél letétben lévő 1600 ftuyi készpénz végre a meggyilkolt utáni vitás örökségi kérdés el-döntése végett ezen kir. törvényszék polgári osztályához áttétetni rendeltetik.

Ezen ítélet ellen mindannyi vádlott felebbezését jelentette be; míg a kir. alügyész abban megnyugodott.

Az ítélethirdetése alatt Schaaf Jakab a legna-gyobb egykedvűséget tanúsította; a többi vádlott igen meg volt indulva, s folyton zokogott. A közönség pedig azon meggyőződéssel távozott, hogy a bosszú örök igazságnak ezen ítélet által teljesen megfeleltetett.

Közgazdaság.

Az idei gabnatermés Európában és Amerikában. Most hogy az aratásnak már mindenütt jóformán vége van, gazdákat és kereskedőket nagy mértékben foglal-koztatja a kérdés: milyen irányt fog venni a gaba-nüzlet a közelebbi hónapokban. Teljesen hiteles adatok a különböző országok terméséről ma nap még nem adhatók ugyan, megközelítőleg azonban az eredmény következő: Magyarország terméséről a legjobb 1867. óta, s átlag középszerének, helyenkint jónak mondható, minőségre nézve pedig oly kitűnő, hogy versenytársra alig talál Oroszország, Dél-Németország, Holland, Belgium és Angliában. E szerint valami nagy hiány sehol sem fog mutatkozni s a magyar gabnaki-vitel ez évben nem csak az orosz, hanem a római, francia és olasz is fog versenyezni. Mindezeknek pedig meg kell küzdeni az amerikai versennyel, mely ez évben még erősebb lesz a tavalyinál; eddigi hírek szerint az észak-amerikai államokban dús aratásnak Gr-vendenek, míg a tavalyi kivitel 1—8 millió quarterre rugott, az idén legalább 12 millióra számítanak. A ma-gyar gabnának tehát kemény harcra kell készülni, s hogy versenyképességében mégis reménykedünk, azt főleg az idei buzáunk kitűnő minősége okozza, mely határozottan fölülmul minden külföldi termék.

64. sz. k. i. 1874.

Hirdetmény.

Freund S. és Bluhweisz M. által eddig bérlet s a városnak épületében levő bolti helyiségeknek az ajánlatok utáni bérbeadására, a határidő f. é. szeptember 13-ik napja, d. u. 4 órára kitűzték, s erről a bérleti szándékozók, a képviselőtestület f. é. augusztus 29-ki 64. számú határozatához képest azzal értesítettek, hogy írásbeli zárt ajánlatokat az árverés kezdetéig beadhatják.

A feltételek ugyan csak az árverés napjáig minden nap a kiadói hivatalnál megtekinthetők.
N.-Beeskereken, 1874. évi szeptember 4-én.

Manojlovics Miklós,
vár. főjegyző.

Zahl 64.

Kundmachung.

Die bisher durch S. Freund und W. Bluhweisz gemietheten und im Stadthause befindlichen Gewölbe-Lokalitäten, werden im Offertwege vermiethet, zu welchem Behufe der Termin für den 13. September i. J., Nachmittags 4 Uhr, hienüt ausgeschrieben wird.

Die Miethlustigen werden hievon im Sinne des Repräsentanten-Verschlusses vom 29. August i. J., Zahl 64, mit dem verständigt, daß die schriftlichen Offerte bis zum Beginn der Auktion eingereicht, und die Bedingungen ebenfalls bis zum Auktionstage beim städt. Expeditionsamte täglich eingesehen werden können.

Gr.-Beeskeref, am 4. September 1874.

Nik. Manojlovics,
Ober-Votär.

Br. 64.

Објава.

Чрез С. Фрјанда и М. Бливајса досад закупљени, у варошком здању налазећи се дућани, издају се путем писмене понуда (Offert) у закуп, за које се рочиште на 13. (1.) септембра т. г. после подне 4 сата одређује.

У смислу закључка варошке скупштинске седнице од 29. августа т. г. бр. 64 с овим се сви они, који горње дућане у закуп узети намеравају с тим извешћују, да се писмене понуде до почетка лиценцијске могу предати, а доловља до истога дана код ооварошког одправнишког звања сваки дан прегледати.

У Бел.-Бечкереку, 4. септембра 1874.

Ник. Манојловић,
вел. бележник.

3221. sz. k. i. 1874.

Hirdetmény.

A Nagy-Beeskerek városának tulajdonát képező casinói épületben levő vendéglői és kocsmái helyiségek három egymást következő évre, vagyis a folyó évi november 1-től 1877. évi október 31-ig, nyilvános árverés útján bérbe fogtak adni, árverési határidőül és helyül a folyó évi szeptember 20-ának delutáni 4 órája, a városháza nagy termében tűztek ki; miről a bérleti szándékozók azzal értesítettek, hogy az árverési feltételek a városi kiadó hivatalban, a hivatalos órákban bármikor előre is megtekinthetők, és hogy bánatpénzül az előbbi évi bérösszeg 10%-a lesz leendő.

Nagy-Beeskereken, 1874. évi augusztus 22-én.

Kulifay Lajos,
h. polgármester.

Zahl 3221.

Kundmachung.

Die in dem, das Eigenthum der Stadt Groß Beeskere bildenden Casino-Gebäude befindlichen Gasthaus- und Schanklokalitäten werden auf drei nacheinander folgenden Jahre, d. i. auf die Zeit vom 1. November 1874 bis 31. Oktober 1877 im Wege der öffentlichen Auktion in Pacht gegeben. Die Zeit und der Ort der Auktion wird auf den 20. September i. J. 4 Uhr Nachmittags im großen Rathhause saale festgesetzt.

Wovon die Pachtlustigen mit dem verständigt werden, daß die Auktionsbedingungen im städt. Expeditions-Amte während der Amtsstunden zu jeder Zeit auch voraus eingesehen werden können, und daß 10% des vorherigen jährlichen Pachtbetrages als Kaution zu erlegen sein wird.

Gr.-Beeskeref, am 22. August 1874.

Ludwig Kulifay,
h. Bürgermeister.

Број 3221.

Објава.

У собственост вароши Бел.-Бечкерек стварајуће насинско здање налазеће се гостионишке и крчмарске просторије, издавање ду се на три једно за друго следеће године и то за време од 1. новембра 1874. до 31. октобра 1877. године путем јавне лиценцијске под аренду. Време и место лиценцијске одређује се за 20. септембра т. г. по римск. кал. у 4 сата после подне у великој дворани; о којем се закупници с тим извешћују, да лиценцијска условља у варошком одправнишког уреду, између званичних сатова у свако време и у напред прегледати могу, и да 10% претходне годишње закупнице као пшманук положити се има.

У Бел.-Бечкереку, 22. (10.) августа 1874.

Лудвиг Кулифај,
прив. градоначалник.

7555. sz. 1874.

Arlejtési hirdetmény.

Torontálmegye részéről ezennel közhírré tételik, hogy I. A megye számára 1875. évi január 1-től egész 1877. évi december hó végéig szükségelt irodai ténia: 1000 itcze jó gubacsténta.

II. A megye számára 1875. évi január 1-től egész 1877. évi december hó végéig szükségelt világitási és tisztogatási szerek: 56 mázsa és 65 font fehér, 45 fokú amerikai Petroleum; 900 darab nyírfa seprő.

III. A megye számára 1875. évi január 1-től egész 1877. évi december hó végéig szükségelt könyvkötői munka teljesítése, mely évenként 150 fnyi összegre rüg.

IV. A megye székház helyiségek ablakain 1875. évi január 1-től egész 1877. évi december hó végéig szükségelt üveges munka teljesítése, mely évenként 120 fnyi összegre rüg.

V. A megye székházban lévő Petroleumlámpák számára

Felelős szerkesztő: Balás Frigyes.

(1)

1875. évi január 1-től egész 1877. évi december hó végéig megkivántató különféle bádóg szükségletek és henger-üvegek (Cylinder) szállítása, mely évenként 80 fnyi összegre rüg, átengedése tekintetéből folyó évi szeptember 14-én reggeli 9 órakor a megye székház nagy termében nyilvános árlejtés fog tartatni, melyre a vállalkozni kívánók 10% bánatpénzzel ellátva azon megjegyzéssel hívatnak meg, hogy írásbeli ajánlatuk bánatpénzzel ellátva, az árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s az árlejtés befejeztével nyitlatnak ki, későbbben benyújtott ilyen ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.

Kelt N.-Beeskereken, 1874. évi augusztus 25-én.

Torontálmegye alispáni hivatala.

5266. sz.

Pályázati hirdetmény.

(3)

A pancsovai, valamint perlaszi és alibunári szolgabírói járásokban az illető szolgabírói segédeknek a közös hadseregbe történt beléptökkel üresedésbe jött szolgabírói segédi állomásoknak törvényszerű választás útján leendő betöltésére e megye bizottsága f. é. május 4-én s folytatólag tartott közgyűlésének 197. számú határozatával az e f. évi rendes közgyűlésre az október 5-ik napjára tűzvé ki, ez oly figyelmeztetéssel tételik közze: hogy az ezen állomásokra pályázni szándékozók folyamodványait ezen alispáni hivatalnál f. é. október 3-ig benyújtani kötelezvék.

Kelt N.-Beeskereken, 1874. évi augusztus 25-én.

Dániel János,
alispán.

7501. sz.

Pályázati hirdetmény.

(3)

Miután a bekebelezett végvidéki részre rendszeresített almérnöki állomás f. é. májusi közgyűlésen folyamodók hiányában betölthető nem volt, ennek választás útján betöltésére újlagos határidőül, a megye tek. bizottsága által f. é. május 4-én 134. számú határozattal f. é. október 5-ke tűzvezt ki.

Ezen a tek. megye bizottsága által kitűzött határidő oly figyelmeztetéssel tételik közze: hogy az ezen állomásra pályázni szándékozók kérvényüket ezen alispáni hivatalhoz f. é. október 3-ig bemutatni kötelezvék.

Kelt N.-Beeskereken, 1874. évi október 25-én.

Dániel János,
alispán.

6616. sz. 1874.

Pályázat.

(3)

Az 1871. évi XVIII. t. cz. 79. §-a által réam ruházott jognál fogva, és Nagy-Beeskerek rendezett tanácsú város képviselő testületének, polgármesteri hivatala által velem közölt f. é. július 13-án tartott ülésének 31. számú megkereső határozatához képest, az ezen városnál elhalmozás következtében üresedésbe jött évi 1500 frtnyi fizetéssel ellátott polgármesteri állomásra, mely állomás f. évi szeptember 19-ik napján reggeli 10 órakor a városháza nagy termében ugyan e czélra egybehívandó közgyűlés alkalmával választás útján lesz betöltendő, ezennel pályázatot hirdetek.

Pályázni kívánók tehát felhivatnak, hogy szabályszerűen felszerelt folyamodványait, melyekben az ezen állomásrai képességen, és a hivatalos magyar nyelvek tökéletes birásán kívül, még legalább is egy a városban divó nyelvek ismerete is, — kimutatandó lézen — legfeljebb f. é. szeptember 17-ik napjáig alólírottal mint a választás vezetésével törvényileg megbízott elnöknel adják be.

Kelt N.-Beeskereken, 1874. évi augusztus 31-én.

Dániel János,
Torontálmegye alispánja.

6806. sz. 1873. és 6605. sz. 1874.

Arverési hirdetmény.

(3)

A nagy-beeskereki e. f. kir. törvényszék telekkönyvi osztálya részéről ezennel közhírré tételik, hogy Szávits szül. Debelyaeszky Evelin mint Szávits Dome illetőleg Milankov Mirkó engedmenyese részére 1190 ft. o. é. és járulékal kielégítése végett Milankov Janko örökösei mint végrehajtást szenvedettől lefoglalt és a szerb-ellenméri község 195. sz. tjkönyvben felvett, összesen 5100 frtra becsült ingatlan vagyonra nézve a bírói árverés elrendeltétven ennek a sz.-ellenméri községhezánál leendő eszközésére pedig első határidőül 1874. évi október 13-ik, szükség esetében második határidőül november 13-ik napjánán mindenkor délelőtti 10 órája tűztek ki azon kijelentéssel, hogy az első árverésnél a fennebb körülírt ingatlan javak csak a becsáron, vagy azon felül, a másodiknál azonban becsáron alul is eladatni fognak.

Az árverezni kívánók tartoznak bánatpénz gyanánt az ingatlan becsértékének 10%-át az árverező bíróságnál letenni, a többi árverési feltételek minden nap a hivatalos órákban a telekkönyvi hivatalban, az árverési határnapokon azonban a kiküldött végrehajtónál megtekinthetők.

Egyszermind pedig azon jelzős hitelezők, kik nem ezen telekkönyvi hatóság székhelyén vagy annak közelében lakknak felszólítatnak, hogy a vételár felosztása alkalmával képviseltesük végett ezen hatóság székhelyén lakó megbízottat rendeljenek, s annak nevét és lakását az eladásig jelentsék be, mert ellenkező esetben a részünkre Vécsey Béla ügyvéd személyében kinevezett gondnok által fognak képviseltetni.

Végre a prrdts. 433. és 466. §§-hoz képest felhivatnak mindazok, a kik a lefoglalt javak iránt tulajdoni vagy más igényt vagy elsőbbségi jogot érvényesíthetni vélnek, hogy igénykereseteiket a hirdetvény közzétételének utolsó napjától számítandó 15 nap alatt, elsőbbségi bejelentvényeiket pedig az árverés kezdetéig, habár külön értesítést nem vettek is, ezen k. telekkönyvi hatóságnál nyujtsák be, különben azok az árverés folyamát nem gátolván, egyedül a vételár feleslegére fognak utasíttatni.

Jelen árverés foganatosításával Mihajlovits Sándor kir. törvényszéki bíró megbízattik.

Kelt a n.-beeskereki e. f. kir. törvényszék telekkönyvi osztályának, 1874. évi augusztus 12-én tartott ülésében.

434. sz. b. v. k. 1874.

II. árverési hirdetmény.

(3)

Alólírt kir. bír. végrehajtó részéről ezennel közhírré tételik, miszerint a tekintetes n.-beeskereki e. f. kir. törvényszék telekkönyvi osztályának 1874. évi april 18-án

kelt végzésével Németh Elek javára. 1051 frt. iránt a 2064. n.-beeskereki tjkvi szám alatt felvett 2357. és 2363. számú háznak Petrovits Dragutint illető 1255 frta becsült f. lerészére valamint az 1760. n.-beeskereki tjkvi szám alatt felvett 1783. számú ugyanazon alperes kizárólagos tulajdonához tartozó 6380 frta felbecsült házra nézve elrendelt árverés 1874-ik évi augusztus 24-én sikert nem eredményezvén, a második árverés 1874. évi szeptember 24-ik napjára, délelőtti 9 órára kitűzettek.

Kelt N.-Beeskereken, 1874. évi augusztus 25-én.

Marianovich János,
kir. bír. végrehajtó.

450. sz. b. v. k. 1874.

II. árverési hirdetmény.

(3)

A nagy-beeskereki kir. törvényszék telekkönyvi osztályának 1874. évi junius 3-án 6534. sz. a kelt végzése folytán közhírré tételik, miszerint Djakonovits György javára 520 ft. iránt Paucsky György 43 frta becsült ingóságára és 2517. n.-beeskereki tjkönyvi számú 830 ft. becsértékű házára nézve 1874. évi augusztus 25-én tartott árverés sikert nem eredményezvén, a második árverés 1874. évi szeptember 24-ik napjára reggel 10 órára kitűzettek.

Kelt N.-Beeskereken, 1874. évi augusztus 26-án.

Marianovich János,
kir. bír. végrehajtó.

433. sz. b. v. k. 1874.

II. árverési hirdetmény.

(3)

Alólírt kir. bír. végrehajtó részéről ezennel közhírré tételik, miszerint a tekintetes nagy-beeskereki e. f. kir. törvényszék telekkönyvi osztályának 1874. évi julius 4-én 7201. sz. a kelt végzésével, a nagy-beeskereki kir. kincst. uradalom részére Stojancev Gyula tulajdonánál felvett nagy-beeskereki 716. tjkönyvi számú, 500 frtra becsült házra nézve elrendelt árverés f. é. augusztus 19-én sikert nem eredményezvén, f. é. szeptember 18-ik napja délelőtti 10 órája tűzettek ki második árverési határidőül, a mikor nevezett ingatlan becsáron alól is el fog adatni.

Kelt N.-Beeskereken, 1874. évi augusztus 19-én.

Marianovich János,
kir. bír. végrehajtó.

609. sz. eln. 1874.

Arlejtési hirdetmény.

(3)

A nagy-kikindai kir. törvényszék 1875. évi irodai szükségleteinek, nevezetesen pedig: írószerek, nyomtatványok, tűzifa és világitási anyagok beszerzése czéljából 1874. évi szeptember 13-ik napjára délelőtti 10 órakor az elnöki irodában árlejtés tartatik, melyre a vállalkozók ezennel meghivatnak azzal, hogy a szalítandó írószerek mintai ugy az árlejtési feltételek is az irodaigazgató hivatalában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Írásbeli zárt s 50 kros bélyeggel és kellő mintákkal ellátott ajánlatok is az árlejtés megkezdéséig elfogadhatnak.

A nagy-kikindai kir. törvényszék elnökségétől.

Az új részvénykibocsátásra vonatkozó körleveleink kiadványozása körül észrevett tévedések miatt ezennel közhírré tételik, miszerint a bejelentési határidő f. é. szeptember 15-ig meghosszabbítottatván a régi 1000 darab részvény birtokosai megtartási előjogukat intézeteink helyiségekben f. é. szeptember 15-ig a már közzétett módon érvényesíthetik.

Kelt N.-Beeskereken, 1874. é. augusztus 29-én.

A torontálmegyei takaré- és hitelbank igazgatósága.

(2)

Nyilvános alreal- és közepkereskedelmi iskola Temesvárott.

Október 1-én kezdődik az új tanév a 3 osztályu alreal és az utjonnan felállított közepkereskedelmi iskola eddigéle megnyitott 2 osztályában, (utóbbi egyenlő az eddigi kereskedelmi akadémiákkal).

Az iskolai bizonyítványok államérvényesek s biztosítják a tanítványoknak mindazon jogokat, melyeket az államiskolák tanítványai élveznek, u. m. a kereskedelmi iskolát végzett tanítványoknak az egyévi önkényes katonai szolgálat jogát stb.

Felvételi feltételek az alrealiskola első tanévében: a négyosztályu népiskola ismerete, a kereskedelmi iskolában azon tudományok, melyek egy 3-osztályu alreal-illetőleg 4 gymnasialis vagy polgári osztályban szereztettek, érvényes iskolai bizonyítvány vagy felvételi vizsga által igazolvá.

Kivételesen oly tanítványok, melyek egy főrealiskola vagy főgymnasium néhány évet sikeresen letettek, a felvételi vizsga letétele után, a kereskedelmi iskola 2-ik tanévébe is felvételt betnek. Kimerítő programmok e lap kiadó hivatalában kaphatók.

Értesítésekkel szolgál az igazgató

(3)

Wiessner Ferencz.

Rajzskola-megnyitása.

Tisztelettel alólírott ezennel bátorodik a t. cz. közönség tudtára hozni, hogy f. évi október 1-től kezdve, tulajdon házában az izr. imaház közelében

vasárnapi rajziskolát

ipartanonczok részére,

vasárnap reggeli 10 órától 12-ig havonkénti 50 krnyi tandij mellett nyitand.

Azonkívül külön oktatást adni hajlandó a

VIRÁGFÖSTÉSZETBEN,

s felkérem az ezen oktatásban részt venni hajlandókat ezen szándékukat velem tudatni.

(3)

GOIGNER JÓZSEF,

academ. föstész.

 Folytatás a mellékletben.

Szerkesztő-társ Kiss Károly.

Nyomatott a kiadó Pleitz Fer. Pál könyvnyomdájában Nagy-Beeskereken.

1668. sz. 1874.

(3^a)

Árverési hirdetés.

A nagy-beckereki e. f. kir. törvényszék telekkönyvi osztálya részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a magyar földhitelintézet végrehajtató részére 15000 ft. o. é. tőke és járuléka kielégítése végett Heim Vendel és neje Schlier Anna beodrai lakosok végrehajtást szenvedettektől lefoglalt és Beodrai község 389. sz. tjkönyvben és ebből ugyanazon község 648. sz. tjkönyvben Vogl Péter tulajdonába is átjegyzett és pedig a beodrai 389. sz. tjkönyvben A. III. és IV., a beodrai 648. sz. tjkönyvben pedig A. I., II. és III. alatti és 33,629 ft. értékű ingatlan vagyonának végrehajtás utján elárverezése elrendeltetvén ennek a helyszínén illetőleg Beodra helység községében leendő eszközlése 1-ső határidőül 1874. évi **október 27-ik**, szükség esetében 2-ik határidőül **november 27-ik** napjának mindenkor délelőtti 10 órája tüzetik ki azon kijelentéssel, hogy az első árverésnél a fennebb körülírt ingatlan javak csak a becsáron, vagy azon felül, a másodikkal azonban becsáron alul is eladatni fognak.

Az árverezni kívánók tartoznak bánatpénz gyanánt az ingatlan becsértékének 10%-át az árverező bíróságnál letenni, az ígért vételért pedig 3 részletben és pedig az árveréstől számítandó 30 nap alatt $\frac{1}{3}$ részét, további $\frac{1}{3}$ részét az árveréstől számítandó 4 hónap alatt, az utolsó részt szinte az árveréstől számítandó 8 hónap után minden egyes részlet után járó 6% kamataival együtt lefizetni azzal, hogy a bánatpénz az utolsó részletbe létszen betudandó. A többi árverési feltételek minden nap a hivatalos órákban a telekkönyvi hivatalban, az árverési hatánapokon azonban a kiküldött végrehajtónál megtekinthetők.

Egyszersmind pedig azon jelzálogos hitelezők, kik nem ezen telekkönyvi hatóság székhelyén vagy annak közelében lának felszólíttatnak, hogy a vételár felosztása alkalmával képviseltesük végett ezen hatóság székhelyén lakó megbízottat rendeljenek, s annak nevét és lakását az eladásig jelentsek be; mert ellenkező esetben a részükre kinevezett gondnok által fognak képviseltetni.

Vége a prdts. 433. és 466. §§-hoz képest felhívattak mindazok, a kik a lefoglalt javak iránt tulajdoni vagy más igényt, vagy elsőbbségi jogot érvényesíthetni vélnek, hogy igénykeresetüket a hirdetés közzétételének utolsó napjától, számítandó 15 nap alatt, elsőbbségi bejelentvényeiket pedig az árverés kezdeteig, habár külön értesítést nem vettek is, ezen kir. telekkönyvi hatóságnál nyujtsák be, különben azok az árverés folyamatát nem gátolván, egyedül a vételár feleslegére fognak utasíttatni.

Jelen árverés foganatosításával Szallay Imre kir. törvényszéki bíró jelentéstétel kötelezettsége mellett megbízatik.

Kelt a n.-beckereki e. f. kir. törvényszék telekkönyvi osztályának, 1874. évi ápril 8-án tartott ülésében.

7213. sz. 1874.

(3^a)

Árverési hirdetés.

A nagy-beckereki e. f. kir. törvényszék telekkönyvi osztálya részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a nagy-beckereki kir. tszéknek f. é. június 13-án 4625/1873. sz. alatt kelt végzése alapján nagy-beckereki község 66. sz. tjkönyvben Feketits férj. Fritz Éva, továbbá a kk. Feketits Mihály és Anna tulajdonaként felvett s 4000 fra becsült ingatlan vagyon önkéntes elárverezése elrendeltetvén ennek a helyszínén illetőleg a tkönyvi hivatal helyiségében leendő eszközlése végett első határidőül 1874. évi **szeptember 28-ik**, szükség esetében 2-ik határidőül **október 28-ik** napjának mindenkor délelőtti 10 órája tüzetik ki azon kijelentéssel, hogy a fennebb körülírt ingatlan javak csak a becsáron, vagy azon felül fognak eladatni.

Az árverezni kívánók tartoznak bánatpénz gyanánt az ingatlan becsértékének 10%-át az árverező kiküldött-nél letenni. A többi árverési feltételek minden nap a hivatalos órákban a telekkönyvi hivatalban, az árverési hatánapokon azonban a kiküldött végrehajtónál megtekinthetők.

Egyszersmind pedig azon jelzálogos hitelezők, kik nem ezen telekkönyvi hatóság székhelyén vagy annak közelében lának felszólíttatnak, hogy a vételár felosztása alkalmával képviseltesük végett ezen hatóság székhelyén lakó megbízottat rendeljenek, s annak nevét és lakását az eladásig jelentsek be; mert ellenkező esetben a részükre Dr. Gyorgyevits Milos h. ügyvéd személyében kinevezett gondnok által fognak képviseltetni.

Vége a prdts 433. és 466. §§-hoz képest felhívattak mindazok, a kik a lefoglalt javak iránt tulajdoni vagy más igényt, vagy elsőbbségi jogot érvényesíthetni vélnek, hogy igénykereseteiket e hirdetés közzétételének utolsó napjától számítandó 15 nap alatt, elsőbbségi bejelentvényeiket pedig az árverés kezdeteig, habár külön értesítést nem vettek is, ezen kir. telekkönyvi hatóságnál nyujtsák be, különben azok az árverés folyamatát nem gátolván, egyedül a vételár feleslegére fognak utasíttatni.

Jelen árverés foganatosításával Lászlóffy Simon, kir. bir. végrehajtó jelentéstétel kötelezése mellett megbízatik.

Kelt a n.-beckereki kir. törvényszék telekkönyvi osztályának, 1874. évi július 15-én tartott ülésében.

7655. sz. 1874.

(3^a)

Árverési hirdetés.

A n.-beckereki e. f. kir. törvényszék telekkönyvi osztálya részéről közhírré tétetik, hogy Eisenstädter S. és társai helybeli kereskedői cégnek 2000 ft. tőke és járuléka kielégítése végett Wendsits G. F. és Wendsits Leonida szerb-íttebei lakosoktól lefoglalt a szerb-íttebei 735. sz. telekjegyzőkönyvbéli 5000 fra becsült ingatlan vagyonára a bírói árverés elrendeltetett, a helyszínén, illetőleg a

szerb-íttebei községében leendő eszközlése végett az első árverés határideje 1874. évi **október 3-ik**, a második pedig **november 3-ik** napjára, mindig délelőtti 10 órákor tüzetik ki oly megjegyzéssel, hogy a birtok csak a második árverésnél fog a becsáron alól el adatni.

Az árverezni kívánók tartoznak a becsértéknek 10% bánatpénz letenni, a többi árverési feltételek minden nap a hivatalos órákban, a telekkönyvi hivatalban, és az árverési hatánapok alatt az árverező bírónál megtekinthetők.

Figyelmeztetnek továbbá a többi nem a bíróság székhelyén lakó jelzálogos hitelezők, hogy a vételár felosztása alkalmával képviseltesük végett helyben lakó megbízottat rendeljenek, s annak nevét és lakását e hivatalnál jelentsek be; ellenkező esetben képviseltesük végett gondnok fog kineveztetni, végre

Felhívattak mindazok, a kik a lefoglalt javak iránt tulajdoni vagy más igényt vagy elsőbbségi jogot érvényesíthetni vélnek, hogy igénykeresetüket a perrend. 466. § értelmében e hirdetés közzétételének utolsó napjától számítandó 15 nap alatt, elsőbbségi bejelentvényeiket pedig az árverés kezdeteig habár külön értesítést nem vettek is, ezen telekkönyvi hatóságnál nyujtsák be, különben azok az árverés folyamatát nem gátolván, egyedül a vételár feleslegére fognak utasíttatni.

Az árverés foganatosításával Marianovich János kir. bir. végrehajtó megbízatik.

Kelt a nagy-beckereki kir. törvényszék telekkönyvi osztályának, 1874. évi augusztus 12-én tartott ülésében.

S60. sz. k. i. 1774.

(3^a)

Pályázat.

Szerb-Szent-Péter német ajku községében a jegyzői állomás üresedésbe jövén, annak szabad választás utján leendő betöltése végett a választási határidő f. évi **szeptember 20-ik** napjának, reggeli 9 órára, tüzetik ki nevezett községében.

Ezen állomással egybekötött járandóság:

- 1) Kézpénzben 200 ft.
- 2) Utazási átalány 20 ft.
- 3) Irodai szerekre 20 ft.
- 4) Árva kezelési díj fejében 80 ft.

Természetben: 25 p. m. tiszta buza, 25 p. m. kukorica, 6 öl kemény tuzelőfa, 10 mázsa széna, 10 font gyertya, szabad lakás, kert és fel hold pótkerttel.

Miről a pályázni kívánók azzal értesítettek, hogy az 1871. évi XVIII. t. cz. 74. §-a értelmében felszerelt folyamodványait a fennkitűzött választási napig Perjámos kerület szolgabírójához benyujtani el ne késsenek.

*Perjámos, 1874. évi augusztus 24-én.

Hunyár,
szolgabíró.